

א. הכרזת כורש ועליית ששבצר

פרק א

1. הכרזת כורש : 4 פסוקים (א-ד)

א. ובשנת אחת לכורש מלך פרס, לכלות דבר ה' מפי ירמיה, העיר ה' את רוח כורש מלך פרס, ויעבר קול בכל מלכותו וגם במכתב לאמר :

רש"י ע"ה כותב שספר זה הוא המשכו של ספר דניאל. אמנם בספר דניאל נמצא גם התאריך (דניאל י, א) : בשנת שלש לכורש מלך פרס, אך נראה לקמן בפסוק ח', כי דניאל מילא תפקידים ממלכתיים בבבל ובפרס עד שנת אחת למלכות כורש, ואח"כ הוא עלה לארץ עם הכרזת כורש, בראש העליה הראשונה, לפני זאת של זרובבל. אולם מיד כתבו צרי יהודה כתב שטנה לכורש מלך פרס, וזה עצר את העליה (שיר השירים רבה, ה). דניאל ירד שוב לבבל כדי לטפל בבעיה.

ובשנת אחת לכורש מלך פרס, לכלות דבר ה' מפי ירמיה : כורש עלה לשלטון שנה אחת אחרי המועד שעליו התנבא ירמיה הנביא, שבו ה' יפקוד את עון בבל. ירמיה קיבל נבואה זו עם עלותו של נבוכדנצר לשלטון, וחלפו מאז 70 שנה עד נפילת ממלכת בבל בידי דריוש המדי, חותנו של כורש. דריוש המדי מלך שנה אחת בלבד.

ויעבר קול בכל מלכותו וגם במכתב לאמר : הכרזת כורש נעשתה גם בתקשורת המדוברת וגם בתקשורת הכתובה. צרי יהודה יצרו אוירה של הכחשת ההכרזה, כמו שבימינו יש אוירה של הכחשת השואה. אילו ההכרזה היתה נשארת בעל-פה בלבד, ההכחשה היתה מצליחה. אך המכתב הציל את המצב, ובימי דריוש הלכו לחפש ומצאו אותו, וניתנה פקודה לשוב לבנות את בית המקדש.

ב. כה אמר כורש מלך פרס, כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים, והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה :

לפי פסוק זה נראה כי כורש זכה לנבואה. היתכן? רש"י משיב כי ה' ציוה לכורש ע"י ישעיה הנביא, ככתוב (ישעיהו מד, כח) : "האמר לכורש רעי, וכל חפצי נשלם, ולאמר לירושלם תבנה ויהי כל תנסד", וכן (שם, מה, א) : "כה אמר ה' למשיחו, לכורש אשר החזקתי בימינו, לרד לפניו גוים ומתני מלכים אפתח,